

Koło Łowieckie „BÓR” Rytwiany

Koło Łowieckie „BÓR” Rytwiany

Koło łowieckie „BÓR” Rytwiany to jedno z najstarszych kół w kraju. Zostało założone 17.04.1928 roku decyzją Wojewody Kieleckiego po poz. 1625 - stowarzyszenia pod nazwą Rytwiańskie Kółko Łowieckie. Założycielem był ówczesny właściciel dóbr staszowskich Książę Artur Radziwiłł, który został jego pierwszym prezesem. W skład zarządu koła wchodził: Stefan Mrok - wice prezes, Witold Hojncki - sekretarz, skarbnik, Bolesław Kucharski - łowczy, gospodarz. Koło liczyło 35 osób. Pozyskanie zwierzyny wg ówczesnego Łowca Polskiego - kronika myśliwego jest następująca: „ W dobrach staszowskich ks. Radziwiłła w ośmiu rewirach w sezonie pozyskano następujące ilości zwierzyny łownej: rogacz - 50 szt., dziki - 24 szt., zające - 679 szt., bażanty - 8 szt., jarząbek -1 szt., kuropatwa - 63 szt., przepiórka - 1 szt., kaczkę - 5 szt., lis -104 szt., kuna - 7 szt., tchórz - 42 szt., łaska - 40 szt., borsuk - 2 szt., wiewiórka - 891 szt., psy - 303 szt., koty - 258 szt., pilchy - 10 szt., orzeł - 1 szt., jastrząb większy - 69 szt., jastrząb mniejszy - 63 szt., kruki - 5 szt., wrona - 1 szt., sroki - 1705 szt., sowa - 104 szt., sójka - 275 szt., dzierzba - 12 szt. Kłusownikom odebrano 30 szt. strzelb”.

Działalność koła trwała do wybuchu II wojny światowej, prezes zarządu ks. Artur Radziwiłł brał udział w kampanii wrześniowej - zginął w obronie Warszawy.

W okresie powojennym grupa fascynatów łowiectwa w osobach: Zdzisława Wosia, Franciszka Chyli, Henryka Łachuta doprowadziła do reaktywacji Koła Łowieckiego Rytwiany (w okresie późniejszym dodając w nazwie słowo „BÓR”). Prezesem Koła został kol. Franciszek Chylą, łowczym - sekretarzem kol. Zdzisław Woś, skarbnikiem kol. Henryk Łachut, gospodarzem kol. Bolesław Bublik. Polowano wyłącznie zbiorowo na zwierzynę grubą i drobną. Atmosfera na polowaniach była wspaniała. Poruszano się zaprzęgami konnymi oraz pieszo. Powstawały piękne opowiadania z przeżyć na łowach oraz wspomnienia często ubarwiane humorystycznie funkcjonujące do chwili obecnej. Niezapomnianym gawędziarzem był niezapomniany kol. Henryk Golonka zwany przez kolegów „Profesorem” który jedno przeżycie łowieckie opowiadał w wielu wersjach i to w bardzo krótkim odstępie czasu.

W skład kolejnych zarządów koła wchodził kol. Chylą Franciszek, Krzysztof Szaniawski, Jerzy Wiśniewski, Henryk Łachut, Henryk Fortuna, Stanisław Płatkowski, Józef Paluch, Teofil Opalacz. Organizowano zabawy taneczne, bufety z okazji corocznych odpustów rytwiańskich zdobywając w ten sposób dodatkowe dochody do koła.

Głównym organizatorem był długoletni łowczy koła kol. Krzysztof Szaniawski.

Koniec lat 70-tych oraz lata 80-te cechowała reorganizacja związana z nowymi wyzwaniami

poprzez usamodzielnienie się koła. Następuje 100% odpłatność za wyrządzone szkody łowieckie i związane z tym nowe poważne potrzeby finansowe. W skład kolejnych zarządów wchodził kol. Stanisław Dymek - prezes, Jerzy Wiśniewski - v-ce prezes, Jan Skuza - łowczy, Józef Paluch - sekretarz, Hanryk Fortuna - skarbnik, Adam Olechowski - podłowczy.

Z inicjatywy łowczego kol. Jana Skuzy zaczęto organizować polowania dewizowe na rogacze oraz kuropatwy dla myśliwych zagranicznych, odławiano żywe zające, dokonywano zakupu bażantów w celu zasiedlenia nimi obwodów łowieckich. Budżet koła ulegał stopniowemu zwiększeniu, co skutkowało zwiększeniem wydatków na zagospodarowanie łowisk. Stan członków powiększał się. Tradycją stało się przyjmowanie nowych członków rekrutujących się z rodzin kolegów myśliwych. Normalnością stało się spotkanie na polowaniu dziadka, syna, wnuka co wprowadza na polowaniach miłą, rodzinną atmosferę.

Z okazji 70 - lecia PZŁ koło nasze otrzymało najwyższe odznaczenie łowieckie - medal Św. Huberta. Odznaczenie to zostało wręczone na zjeździe krajowym PZŁ na ręce kol. Stanisława Dymka. Decyzją kolegów naszego koła medal został wyeksponowany w klasztorze w Rytwianach.

Obecnie w skład zarządu koła wchodzi kol. Stanisław Dymek - prezes, Adam Olechowski - v-ce prezes, Jan Skuza - łowczy, Dariusz Krawczykowski - sekretarz, Jacek Bugalski - skarbnik, Sylwester Wieczorek - podłowczy kol. Jan Skuza, Jerzy Wiśniewski, Andrzej Altenberg, Adam Olechowski, Grzegorz Kubik wybrani zostali do struktur Okręgowej Rady Łowieckiej PZŁ w Tarnobrzegu. Obecnie koło dzierżawi dwa obwody łowieckie: leśny nr 162 oraz polny nr 161 na których prowadzi gospodarkę łowiecką. Koło posiada liczne urządzenia łowieckie (paśniki, ambony). Każdego roku myśliwi z naszego koła prowadzą akcję dokarmiania zwierzyny wykładając paszę suchą, soczystą i treściwą. Średnio w sezonie łowieckim wyklada się paszy treściwej w ilości 8 ton, soczystej - 10 ton, suchej - 4 tony. Zagospodarowane zostało 9 ha gruntów rolnych w obu obwodach łowieckich (łąki śródleśne, przyleśne, poletka zaporowe). Łowiska stały się atrakcyjne dla bytującej zwierzyny łownej. Pozyskanie zwierzyny łownej oscyluje w granicach średniej krajowej. Koło pozyskuje dodatkowe środki finansowe na działalność statutową organizując polowania dewizowe na zwierzynę grubą i drobną oraz umożliwiając układanie psów menerom zagranicznym w łowisku. Koło współpracuje z nadleśnictwem Staszów oraz podległymi leśnictwami realizując wspólne cele z zakresu

łowiectwa, ekologii i ochrony przyrody. Myśliwi z naszego koła aktywnie uczestniczą w programie europejskim „Natura 2000” współpracując z młodzieżą szkolną zamieszkałą na terenie naszych obwodów. Utworzone zostały trzy grupy lektorskie kierowane przez kol. Witolda Kwietnia, Jana Sarka, Jacka Bugalskiego którzy realizują liczne programy ekologiczne oraz konkursy ogłaszane przez władze związkowe PZŁ oraz samorządowe. Sezon łowiecki 2007/2008 to:

- zajęcie pierwszego miejsca w województwie świętokrzyskim w programie „Gospodarze lasów, gospodarze łowisk” ogłaszany przez marszałka województwa świętokrzyskiego, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Radomiu, Zarząd Okręgowy PZŁ w Kielcach w kategorii koła łowieckie,

- zajęcie czwartego miejsca przez Szkołę Podstawową nr 1 w Staszowie realizującą wspólnie z nami programy myśliwsko- ekologiczne,

- otrzymanie licznych wyróżnień i nagród Dyrekcji Szkół współpracujących z nami, Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, Zarządu Głównego PZŁ - Łowiec Polski Warszawa, Zarządu Okręgowego PZŁ w Kielcach.

W sezonie łowieckim 2008/2009 trzy szkoły podstawowe z którymi realizujemy programy łowiecko - ekologiczne znalazły się w ścisłej czołówce krajowej. Szkoła Podstawowa nr 1 zajęła pierwsze miejsce w kraju, Szkoła Podstawowa w Rytwianach zajęła dwunaste miejsce w kraju, Szkoła Podstawowa w Strzegomiu zajęła trzynaste miejsce w kraju. Koło otrzymało wyróżnienia oraz nagrody rzeczowe od Zarządu Głównego PZŁ - redakcja Łowiec Polski.

Członkowie naszego koła odpowiedzieli pozytywnie na apel Zarządu Głównego PZŁ oraz Głównego Zarządu Lasów Państwowych w sprawie zalesień z okazji 85-tej rocznicy powstania PZŁ i zostało posadzonych wspólnie z młodzieżą szkolną 6000 sadzonek drzew w miejscach wyznaczonych przez Nadleśnictwo Staszów pod fachowym nadzorem leśniczego p. Aleksandra Lipczyńskiego.

Obecnie koło nasze przygotowuje się do obchodów 80-lecia swojego powstania. Z tej okazji przystąpiono do odtworzenia stanu pierwotnego historycznego kopca Sw. Huberta usypanego na pamiątkę powstania koła.

- Myśliwi z naszego koła często spotykają się przy ognisku w sąsiedztwie domku myśliwskiego „Gawęda” który wydzierżawili i po myśliwsku urządzili w leśnictwie Wiśniówka. Udział w pracach koła traktowany jest jako atrakcja towarzysko - rekreacyjna, a z drugiej strony jako spełnienie swojego rodzaju obowiązku wobec otaczającej nas przyrody.

- Większość członków naszego koła to ludzie młodzi, nie można ich tu wszystkich wymienić chociaż wnoszą oni do koła niezmierny zasób aktywności dzięki czemu przed koło nasze może śmiało stawić czoło nowym wyzwaniom.

Źródło: Nemrod tarnobrzescki - pismo Tarnobrzesckiej Okręgowej Rady Łowieckiej, Listopad 2008, Jan Skuza

Gmina Rytwiany - www.rytwiany.com.pl/index.php?newsid=329